



gemeente  
**dronten**

## **Aanpak jongerenparticipatie**



## Inhoud

Inhoud .....	2
1. Inleiding.....	3
2. Wat is jongerenparticipatie .....	4
3. Jongerenparticipatie op dit moment in de gemeente Dronten.....	4
4. Conclusies van het onderzoek.....	5
Leren van andere gemeenten .....	5
Behoefte binnen de gemeente Dronten .....	5
5. De Drontense visie op jongerenparticipatie.....	6
Uitgangspunten .....	6
Politieke participatie.....	7
Leeftijdscategorie.....	7
Samenstelling groep.....	7
Borging.....	7
Participatie niveau.....	7
Sluit aan bij behoefte.....	7
Zorg voor binding .....	7
Netwerk van de groep .....	7
Communicatie .....	7
Werkwijze .....	8
Jongerenpanel met ondersteuners.....	8
Voorwaarde.....	8
Risico .....	8
Kosten.....	9
Bibliografie .....	9

## 1. Inleiding

De gemeente Dronten vindt het betrekken van de samenleving bij wat zij doet, partnerschappen aangaan met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties en het ruimte geven aan initiatiefkracht een groot goed. Daarom is er de afgelopen drie jaar extra geïnvesteerd in het verder ontwikkelen van participatie. Er zijn al mooie resultaten geboekt, maar zien ook nog verbeterpunten. Jongeren worden regelmatig vergeten als doelgroep bij participatieprocessen en we zijn zoekende naar hoe we jongeren kunnen bereiken. Terwijl 29% van de inwoners binnen de gemeente Dronten onder de 24 jaar is, waarvan 12,6% tussen de 15 en 24 jaar. Daarnaast zijn jongeren de inwoners van de toekomst en vinden we het juist belangrijk om hun stem ook te horen bij beleid- en planvorming. In het coalitieprogramma 2022-2026 is dan ook expliciet opgenomen dat we intensiever met jongeren in gesprek gaan en hen betrekken wanneer dat kan en nodig is.

**Op dit moment bestaat de gemeente Dronten uit 43.359 inwoners, daarvan is 29% onder de 24 jaar een totaal van 12.455 jongeren, waarvan 5404 jongeren tussen de 15 en 24 jaar. Dit is 12,6% van de totale bevolking binnen de gemeente Dronten. (Dronten, gemeente, 2021)**

Daarom zijn we op zoek gegaan naar een manier waarop we Drontense jongeren meer kunnen betrekken bij wat we als gemeente doen. Daarbij is de behoefte aan jongerenparticipatie onderzocht en verschillende uitvoeringsvormen vergeleken.

Er is onderzoek gedaan bij verschillende gemeentes, kennis opgehaald uit andere onderzoeken, er is gesproken met jongeren en met interne en externe professionals die met jongeren werken. Ook wilde we leren uit de praktijk en is er daarom, in het kader van het participatieproces rond Dronten Ontwikkelt, een jongerenbijeenkomst georganiseerd. Alle resultaten vormen de ingrediënten voor de uiteindelijk voorliggende aanpak op jongerenparticipatie in Dronten.

## 2. Wat is jongerenparticipatie

Organisaties, overheden en verenigingen willen graag beleid ontwikkelen wat aansluit op de behoefte van degene die er gebruik van gaan maken. Daarvoor is het van belang om in een vroeg stadium inwoners te laten participeren, zodat zij een stem hebben in het vormen van beleid. Dit geldt ook voor jongeren; jongerenparticipatie. Het betrekken van jongeren mag nooit een doel op zich zijn (afvinklijstje). Het moet ondersteunend zijn voor het ontwikkelen van beleid wat aansluit bij de behoeftes van jongeren.

Er zijn twee soorten jongerenparticipatie te onderscheiden:

1. Maatschappelijke jongerenparticipatie: Maatschappelijke participatie richt zich op deelname van jongeren aan allerlei zaken in de maatschappij, denk hierbij aan betrokkenheid bij vrijwilligerswerk, sportvereniging, scholen, de buurt etc.
2. Politieke jongerenparticipatie: Hierbij gaat het erom jongeren te betrekken bij beleid van de lokale overheid.

Jongerenparticipatie kan op verschillende niveaus afspelen. Ieder niveau vraagt om een andere inzet en ondersteuning van een professional/volwassenen. Er zijn volgens het Verwey-Jonker Instituut vijf niveaus van jeugdparticipatie te onderscheiden: (Verwey-Jonker, 2016)

Informeren	Volwassenen voeren het project of de activiteit uit. De jeugd wordt ad hoc betrokken door ze te informeren.
Raadplegen	Volwassenen voeren het project of de activiteit uit. De jeugd wordt geraadpleegd, heeft inzicht in het proces en hun mening wordt serieus genomen.
Adviseren	Volwassenen coördineren het project of de activiteit. De jeugd wordt niet alleen naar hun mening gevraagd, maar zij hebben ook een stem bij de besluitvorming.
Coproduceren	De jeugd neemt het initiatief tot het opzetten van activiteiten en neemt besluiten over de uitvoering. Volwassenen hebben een begeleidende rol.
(mee)beslissen	De jeugd geeft niet alleen hun mening of advies, maar heeft een geldende stem in het maken van beslissingen. Samen met beleidsmakers maken zij keuzes.

Er is ook een vorm van schijnparticipatie, hierbij lijkt het als of jongeren inspraak hebben maar als je goed kijkt blijkt dat niet zo te zijn: (NJI, 2022)

Afkopen	Jongeren lijken een stem te krijgen maar hebben totaal geen invloed
Decoratie	Jongeren worden ingezet om een actie van volwassenen mooier te maken
Manipulatie	Jongeren worden ingezet bij activiteiten die door volwassenen geïnitieerd zijn, maar zij weten niet wat de doelen of activiteiten inhouden

## 3. Jongerenparticipatie op dit moment in de gemeente Dronten

Vanuit de gemeente Dronten bestaan er op dit moment geen vaste vormen van jongerenparticipatie. Bij de adviesraad sociaal domein en bij dorpsbelangen kunnen jongeren zich aansluiten maar doen dit (vrijwel) niet. Er zijn wel enkele jongeren actief bij een politieke partij maar jongerenparticipatie binnen de gemeente is minimaal. En er wordt niet structureel ingezet op stimulering van politieke jongerenparticipatie.

Wel zijn er binnen de gemeente Dronten verschillende jongeren initiatieven, jongerenverenigingen en voorzieningen voor jongeren. Allen gericht op maatschappelijke participatie waarbij de leden en het bestuur bestaan uit actieve en betrokken jongeren:

- 3 studentenverenigingen
  - USRA
  - CSV Ichtus – Christelijke Studenten Vereniging Ichtus in Dronten.
  - Vis Vitalis – de Gereformeerde studentenvereniging van Dronten.
- Jongerenvereniging Cultus Inn
- Poppodium Nirwana
- Christelijke jongerenbeweging Qliq
- Leerlingenraden binnen het voortgezet- en voortgezet speciaal onderwijs

Ook voorziet de gemeente Dronten in een breed aanbod van algemene voorzieningen. Hierbij gaat het altijd om snelle, tijdelijke en incidentele ondersteuning die voor iedereen beschikbaar is. Het jongerenwerk is zo'n voorziening waarbij het jongerenwerk zelf aangeeft verbindingen te leggen tussen jongeren onderling en tussen jongeren en de samenleving.

## 4. Conclusies van het onderzoek

Zoals in de inleiding aangegeven is er voor de totstandkoming van deze visie onderzoek gedaan door verschillende bronnen te raadplegen. Er is onderzoek gedaan bij andere gemeenten, kennis opgehaald uit andere onderzoeken en kennisorganisaties, er is gesproken met jongeren zelf en met interne en externe professionals die met jongeren werken.

### Leren van andere gemeenten

Verschiede gemeenten, in vergelijkbare grote en samenstelling als de gemeente Dronten, zijn bevroegd over hun werkwijze rondom jongerenparticipatie. Zij zijn benaderd omdat zij nu of in het verleden actief zijn (geweest) met het onderwerp jongerenparticipatie.

De belangrijkste leerpunten die hieruit naar voren gekomen zijn:

- Persoonlijke benadering en actief communiceren via sociale media blijken de best passende instrumenten om jongeren te bereiken.
- Een gevarieerde samenstelling van jongeren in de leeftijd van 15 tot en met 25 jaar levert de beste resultaten op.
- Jongerenwerk blijkt een goede verbindende schakel tussen de gemeente en jongeren. Trajecten met een dergelijke opzet blijken het meest succesvol bij het benaderen van jongeren, als het opleveren van bruikbare adviezen.
- In de gemeente Zwolle lijkt de jongerenraad goed te functioneren. De jongerenraad werkt aan de hand van een eigen ontwikkelde methode en is ondergebracht bij een welzijnsorganisatie.

### Behoeftte binnen de gemeente Dronten

Om te achterhalen of er behoefte bestaat aan jongerenparticipatie binnen de gemeente Dronten, en zo ja welke wijze van uitvoering dan wenselijk is, hebben er gesprekken plaats gevonden met verschillende partijen.

Jongeren:

- Jongeren tijdens de jongerenbijeenkomst in het kader van Dronten Ontwikkelt.
- De leerlingenraden van het voortgezet onderwijs.
- Het bestuur van Studentenvereniging USRA
- Een jongerenraadslid van Groen Links

Medewerkers van de gemeente Dronten:

- Gebiedsregisseur
- Gidsen jeugd
- Beleidsmedewerker jeugd van het team samenleving
- Medewerker van de afdeling communicatie

Externe professionals:

- Jongerenwerker van De Meerpaal
- Buurtsportcoach van De Meerpaal
- Jongerenwerker van de Gereformeerde gemeente
- Coördinator Flevolands jongerenraad

De belangrijkste uitkomsten van deze gesprekken zijn:

- Jongeren willen graag meedenken over gemeentelijk beleid.
- Jongeren praten graag mee over onderwerpen die hen interesseren, zoals veiligheid, duurzaamheid, woningbouw en het voorzieningen niveau zoals bibliotheek, zwembad, sportverenigingen etc.

- Jongeren willen zelf (ongevraagd) adviezen of onderwerpen aan kunnen dragen.
- Medewerkers van de gemeente Dronten zien meerwaarde in het betrekken van jongeren bij gemeentebestuur. Dit moet geen doel op zich zijn.
- Een jongerenraad moet door de jongeren in stand gehouden worden, de kar moet niet door volwassenen getrokken worden
- Initiatief voor een jeugdburgemeester is wel eens geopperd maar niet van de grond gekomen, een jongerenraad lijkt meer passend binnen Dronten.
- Het jongerenwerk ziet graag een jongerenraad ontstaan, waarbij de jongeren op de juiste manier gefaciliteerd en begeleid worden. Jongeren kunnen naast het geven van gevraagd en ongevraagd advies ook kennis opdoen door bijvoorbeeld het volgen van workshops of thema-avonden.
- Mail is een goede manier om in contact te komen met verschillende jongeren, contact onderhouden kan via verschillende sociale media kanalen.
- Zorg ervoor om ook kwetsbare jongeren te betrekken bij jongerenparticipatie.

## 5. De Drontense visie op jongerenparticipatie

Op basis van de bevindingen uit het onderzoek en de bestaande visie op inwonersparticipatie binnen de gemeente Dronten, komen we tot een visie op jongerenparticipatie. We schetsen de uitgangspunten van het advies en de bijbehorende werkwijze. In de werkwijze wordt de vorm van participatie besproken, de randvoorwaarden, risico's en de kosten.

### Uitgangspunten

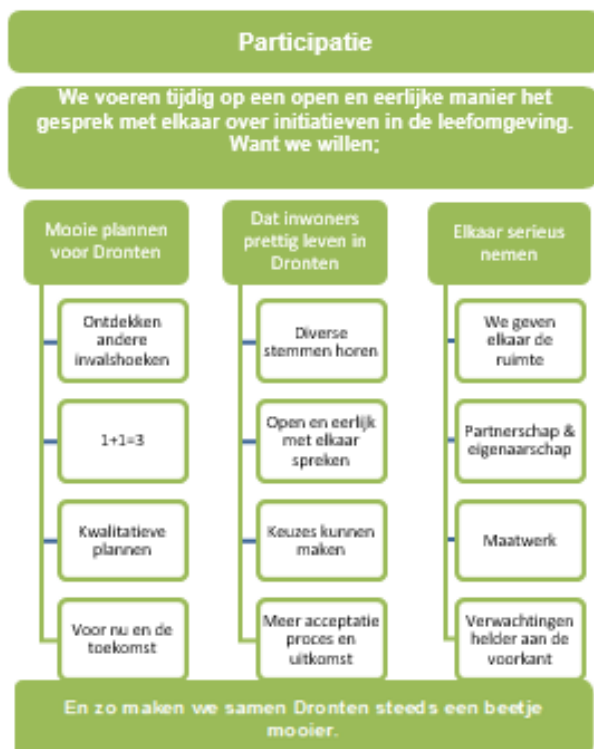
We werken in de geest van "de bedoeling van participatie"

Participatie is tijdig op een open en eerlijke manier in gesprek gaan met elkaar over initiatieven in de leefomgeving. Zo maken we samen Dronten elke keer een beetje mooier.

Wat we doen in Dronten doen we samen, met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Ieder in zijn eigen rol. We zijn blij met mensen die met goede ideeën voor de kernen en het buitengebied komen en willen hen ruimte geven en eigen verantwoordelijkheid.

Wij staan ten dienste van de samenleving; we ondersteunen de eigen kracht van mensen. Tegelijkertijd willen we hier ook uiting aan geven door een stem te geven aan eenieder in Dronten en het algemeen belang te behartigen.

We nemen elkaar in Dronten serieus; we zijn allemaal uniek en volwaardig. Als overheid zien we participatie als onmisbare bouwsteen voor het maken van beslissingen. Of het nu gaat om Inwonersparticipatie waarbij de gemeente eigenaar van een initiatief is of overheidsparticipatie waarbij de initiatiefnemer eigenaar is. Alleen als we verschillende belangen kennen kunnen we een goede afweging maken. Participatie is een middel en geen doel op zich. Draagvlak is daarmee ook niet het doel, maar het doel is het horen van de verschillende belangen.



### Politieke participatie.

Binnen de gemeente Dronten is een grote behoefte om met jongerenparticipatie aan de slag te gaan. Zowel bij de jongeren, de interne en de externe professionals is er behoefte om jongeren meer te betrekken bij het vormen van gemeentebestuur. Door jongeren hier structureel bij te betrekken wordt de kloof tussen jongeren en politiek kleiner. Door deze keuze richten we ons nu op het vorm geven van politieke participatie.

### Leeftijdscategorie.

Jaarlijks worden de bevolkingscijfers binnen de gemeente gepubliceerd in het document "Feiten en Cijfers bevolking gemeente Dronten". Door de gestelde leeftijdscategorie 15 t/m 24 jaar is hier jaarlijks een duidelijk overzicht van in te zien. Binnen de visie jongerenparticipatie is deze leeftijdscategorie overgenomen om groei of krimp van de doelgroep te kunnen monitoren.

### Samenstelling groep.

We willen graag een zo divers mogelijke groep jongeren betrekken bij beleidsvorming. Uit ervaringen bij andere gemeenten is gebleken dat het onmogelijk lijkt een vaste groep jongeren te vinden. Het verloop is hoog. Het tijdig werven van nieuwe jongeren is belangrijk voor borging van jongerenparticipatie. Werven van nieuwe leden via het eigen netwerk van de jongeren blijkt in andere gemeentes een zeer effectieve manier. Hier mogen de jongeren vooraf op gewezen worden.

### Borging

Jongerenparticipatie op een zo'n structurele en duurzame manier borgen binnen de gemeente Dronten, dat houdt in dat er budget voor minimaal 3 jaar beschikbaar moet zijn.

### Participatie niveau.

De betrokken jongeren hebben aangegeven op een adviserende rol mee te willen denken. Het is belangrijk vooraf het participatieniveau vast te stellen, zowel intern als bij de jongeren. Dit bepaalt namelijk de mate van invloed die de jongeren hebben. Jongerenparticipatie binnen de gemeente Dronten zal zich voornamelijk inzetten op het niveau van adviseren.

Dit is mogelijk onder begeleiding van een onafhankelijke professional die de jongeren niet alleen om hun mening vraagt maar ook betreft bij de besluitvorming. Onafhankelijk om zo geen invloed te kunnen uitoefenen op het advies.

### Sluit aan bij behoefte

Tijdens de gesprekken met jongeren werd duidelijk dat ze meer dan bereid zijn om jongerenparticipatie verder vorm te geven, mits de vragen aansluiten bij de interesses. Niet alle jongeren hoeven op alle vragen een advies te geven, sluit aan bij de behoefte en bevestig een jongere alleen op zijn of haar interessegebied. Door het maken van deze keuze is een grote groep jongeren (>15) nodig.

### Zorg voor binding

Met een grote groep jongeren is het belangrijk in te zetten op binding, er moet een groepsgevoel ontstaan. Een jaarlijks uitje, waarbij ontspanning het doel moet zijn, een attentie bij een verjaardag etc. dit blijkt in andere gemeentes positief bij te dragen aan het groepsgevoel. Maar ook de mogelijkheden bieden voor eigen ontwikkeling. Denk aan het organiseren van thema avonden of toegang tot de Dronten Academie. Op dit moment is het niet duidelijk of externe toegang tot de Dronten Academie mogelijk is. Dit zal verder moeten worden onderzocht.

### Netwerk van de groep

Alle leden van de groep hebben een eigen netwerk, de jongeren moeten in staat zijn hun eigen netwerk aan te spreken. Zodat er een breed jongeren-netwerk ontstaat. Hierdoor ontstaat de mogelijkheid om bijvoorbeeld op een eenvoudige manier een enquête of vragenlijst onder deze groep uit te zetten.

### Communicatie

Communicatie vanuit de gemeente naar de jongeren via 1 vast persoon laten verlopen. Bij veel jongeren gaat de voorkeur uit om formele communicatie via mail te laten verlopen. Terwijl de praktische veel voorkomende uitwisselingen via de sociale media kanalen uitgewisseld worden. Daarnaast blijkt er ook behoefte te zijn om fysieke bijeenkomsten te organiseren.



## Werkwijze

### Jongerenpanel met ondersteuners.

Door een breed jongerenpanel (>15) te realiseren, waarbij zij vanuit eigen interesses en overtuiging zitting nemen. Zal het mogelijk worden om jongeren heel gericht om advies te vragen. Hierdoor wordt een jongere niet meer om zijn tijd gevraagd maar om zijn kennis. Een beproefde methode waarbij is gebleken dat jongeren eerder toezeggen maar ook intrinsiek gemotiveerd zijn om aan de slag te gaan. De jongeren zullen ervaren dat hun kennis en kunde er daadwerkelijk toe doet.

Het panel valt onder de verantwoording van 2 professionals; 1 uitvoerend coördinator, die zorgt voor de binding in de groep en verbinding tussen de werelden van jongeren en gemeente. En een professional binnen de gemeente die zorgt dat dit thema blijft leven onder de collega's met als doel jongeren betrekken bij een betere aansluiting van beleid op hun leefwerelden.

Het is van belang om gebruik te maken van de voorzieningen en plannen die er al zijn. Het jongerenpanel kan ook een rol van betekenis spelen binnen Dronten Ontwikkelt.

Verschillende jongeren hebben tijdens het onderzoek aangegeven betrokken te willen blijven bij jongerenparticipatie. Zij worden nogmaals benaderd om zitting te nemen in het jongerenpanel.

Deze aanpak sluit volledig aan op de uitgangspunten van de Drontense aanpak jongerenparticipatie.

### Voorwaarde

Een voorwaarde is de inzet van een uitvoerend coördinator die het panel begeleidt en ondersteunt. Deze professional is er verantwoordelijk voor dat:

- Jongeren uitgedaagd blijven om op het juiste participatieniveau te opereren;
- Er diversiteit binnen de samenstelling van de groep is;
- Het bewaken van het groepsgevoel;
- Het uitzetten van de vragen bij de juiste jongeren;
- Het plannen van bijeenkomsten;
- Het vertalen van beleidsteksten naar begrijpelijke taal voor de jongeren.

Deze taken zullen worden ondergebracht bij het jongerenwerk. Zij blijken in de praktijk makkelijk contact te leggen met jongeren, beschikken over een groot netwerk en werken outreachend.

Een andere voorwaarde is dat er een ambtelijk medewerker wordt aangesteld die daarmee verantwoordelijk is voor:

- Collega's betrekken bij jongerenparticipatie, zodat het jongerenpanel bekend is bij de collega's;
- De meerwaarde van een jongerenpanel binnen de gemeente kenbaar maken;
- Collega's aan laten sluiten bij het panel op de onderwerpen die jongeren aangaan;
- De interactie tussen het jongerenpanel de jongerenwerker en de gemeente stimuleren waardoor beleidsplannen nog beter aansluiten;
- Een jaarlijkse evaluatie plaats laten vinden waarbij er wordt gekeken naar:
  - de gemeente houdt bij het vormen en ontwikkelen van beleid rekening met jongeren;
  - jongeren krijgen een grotere invloed op zaken die voor hen belangrijk zijn;
  - jongeren in het jongerenpanel voelen zich serieus genomen;
- De ontwikkeling van mindset en vaardigheden van collegae op het gebied van jongerenparticipatie.

### Risico's

- Jongeren die tijdens het onderzoek hebben aangegeven beschikbaar te zijn voor verder vorm geven van jongerenparticipatie zijn inmiddels afgehaakt doordat het gehele traject naar uitvoering te lang heeft geduurd;
- Ambtelijke capaciteit; Interne medewerker is niet beschikbaar;
- Vanuit de organisatie worden geen onderwerpen aangedragen waardoor het panel geen bestaansrecht heeft.



## Kosten

In dit geval is er sprake van een 2 mans formatie. Beide beroepskrachten voor 4 uur per week. Tevens zal er rekening gehouden moeten worden met overheadkosten.

Jongerenwerker	4uur = 0,11 FTE	€7226,00
Medewerker gemeente	4 uur = 0,11 FTE	€7290,00
Overhead kosten 1 <sup>ste</sup> jaar:		
• Realiseren en hosten website		€1500,00
• Bijeenkomsten		€1000,00
• Sociale activiteiten		€2500,00
• Toegang tot Dronten academie		Nnb
		<b>Totaal €19.516,00</b>

De gehele begroting zal d.m.v. POK middelen gedekt zijn. Dit is incidenteel geld met een looptijd tot 2027. Bovenstaand begroot budget is opgenomen in het Plan van aanpak POK-middelen waarover de raad in januari 2023 zal besluiten.

Dit begroot budget is voor 2023, voor 2024 en verder zal er opnieuw een aanvraag vanuit POK middelen ingediend worden. Deze middelen vallen onder de integrale visie en zullen nog vastgesteld moeten worden.

## Bibliografie

- Dronten, gemeente. (2021). *Feiten en cijfers bevolking gemeente Dronten*. Opgehaald van dronten: <https://openpdc.dronten.nl/wp-content/uploads/2022/02/Feiten-en-cijfers-2021.pdf>
- jeugdmonitor. (2021). *Participatie van jongeren*. Opgehaald van jeugdmonitor: <https://jeugdmonitor.cbs.nl/begrippen-en-toelichtingen/Participatie%20van%20jongeren>
- NJI. (2022). *Jeugdparticipatie vormgeven*. Opgehaald van NJI: <https://www.nji.nl/ervaringskennis/jeugdparticipatie-vormgeven>
- Verwey-Jonker. (2016). *De staat van jeugdparticipatie in Nederland 2016*. Opgehaald van verwey-jonker.nl: <https://www.verwey-jonker.nl/publicatie/de-staat-van-jeugdparticipatie-in-nederland-2016/>